

ET

ET

ET

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 22.4.2009
KOM(2009)163 lõplik

ROHELINE RAAMAT

Ühise kalanduspoliitika reform

ROHELINE RAAMAT

Ühise kalanduspoliitika reform

SISUKORD

1.	Nägemus Euroopa kalandusfondist 2020. aastal.....	4
2.	Sissejuhatus	5
3.	Praegune ühine kalanduspoliitika ja selle tulemused.....	6
4.	Kalanduspoliitika viie struktuuriprobleemi lahendamine	8
4.1.	Laevastiku liigse püügivõimsuse vähendamise probleemi lahendamine.....	8
4.2.	Kalanduspoliitika eesmärkide fookustamine	9
4.3.	Otsuste tegemise raamistiku fookustamine pikaajalistele põhimõtetele.....	11
4.4.	Tööstuse innustamine võtma suuremat vastutust ühise kalanduspoliitika rakendamise eest.....	12
4.5.	Eeskirju järgiva kalanduskultuuri arendamine.....	14
5.	ELi kalanduse juhtimise täiendav parandamine.....	15
5.1.	Erinev püügikord väikesemahulise rannapüügiga tegelevate laevastike kaitseks?....	15
5.2.	Kalanduse optimaalne kasutamine	16
5.3.	Suhteline stabiilsus ja juurdepääs rannikuäärsetele püügialadele	17
5.4.	Kaubandus ja turud – püügist tarbijani	18
5.5.	Ühise kalanduspoliitika integreerimine merenduspoliitika laiemasse konteksti	20
5.6.	Kalanduspoliitika teadmiste baas.....	21
5.7.	Struktuuripoliitika ja riiklik finantsabi.....	22
5.8.	Välismõõde	23
5.9.	Vesiviljelus.....	26
6.	Järgmised sammud	26
7.	Räägi kaasa!	27
8.	Akronüümid	28

1. NÄGEMUS EUROOPA KALANDUSFONDIST 2020. AASTAL

Kalaturg on jälle tõusuteel ning kala, inimkonna peamine kõrgekvaliteedilise loomse valgu ja tervisliku rasva allikas, on uuesti saanud kindla koha rohkem kui poole miljardi Euroopa tarbija toidulaual. Euroopa kalalaevastiku saagi pidev vähenemine lõppes 2015. aasta paiku. Ehkki suur osa kalast veetakse jätkuvalt Euroopasse sisse, hakkavad proportsioonid muutuma. Tarbijad hindavad Euroopas püütud või toodetud kala ja peavad seda kõrgekvaliteediliseks tooteks.

Minevikku on jäänud varem laialt levinud ülepiirik, mis avaldas märkimisväärset mõju rannikupiirkonna majandusele. Peaaegu kõik Euroopa kalavarud on taastatud maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemeni. Paljude varude puhul tähendab see, et 2010. aasta tasemega võrreldes on nende arvukus tunduvalt kasvanud. Suguküpssetest ja suurematest kaladest koosnevate suurenenud kalapopulatsioonide püügiga teenivad kalamehed rohkem. Rannikupiirkondade noored peavad jälle kalapiiuki huvipakkuvaks ja usaldusväärseks elatuse teenimise vahendiks.

Euroopa kalatööstus on muutunud rahaliselt tugevamaks. Laevastiku tööstuslik osa on tõhus ja riigi toetusest sõltumatu. Kasutatakse keskkonnasõbralikke laevu ja töendusliku püügi maht vastab lubatud kalakogusele. Spektri teises otsas on väikesemahuline kalapiiuk, mis toodab jätkuvalt kõrgekvaliteedilist kohalikult tarbitavat värsket kala, mida turustatakse kvaliteedi- ja päritolumärgiste all ning mis toob kaluritele suuremat tulu. Euroopa rannikualade elanikkonna jätkuv kasv tingib suureneva nõudluse kohapeal toodetud kõrgekvaliteedilise toidu järele. Rannikualadel elavate inimeste töö on samuti muutunud seotumaks teiste majandussektoritega, mis on rannikukogukondade jaoks otsustava tähtsusega. Kogu sektoris on tootmine ja turustusahel täielikult läbipaistvad ja toormaterjali päritolu nii ametnikele kui ka tarbijatele jälgitav „võrgust taldrikuni”. Euroopa vesiviljelustööstusel on samuti tähtis roll Euroopa tarbijate varustamisel kalaga: vesiviljelus püsib tehnoloogiliste uuenduste esirinnas ning jätkab oskusteabe ja tehnoloogia müümist Euroopast väljapoole.

ELi ühine kalanduspoliitika on ühtlustunud ning selle juhtimine on nüüd tunduvalt odavam ja lihtsam. Otsustusprotsess võimaldab kaluritel rohkem sekkuda konkreetsete tehniliste otsuste tegemisse. Kalapiiugis osalejatele luuakse stiimuleid vastutustundliku käitumise soodustamiseks, kuid neilt oodatakse samuti ühise kalanduspoliitika põhimõtete järgimise demonstreerimist. Huvirühmad osalevad täiel määral poliitika rakendusotsuste tegemisel ja aruteludes. Kalanduskontroll on muutunud palju tõhusamaks.

Euroopast väljaspool jätkab EL tööd hea merendusala juhtimise ja vastutustundliku kalapiiugi edendamisel kogu maailmas. Kolmandate riikidega sõlmitud kokkulepetes on nüüd tähtsamal kohal Euroopa panuse tugevdamine kohaliku kalanduse arendamisse, investeerimisse ja heasse merendusalasesse juhtimisse. Kalavarude järelevalve ja teadusliku seire parandamiseks on rakendatud uued piirkondlikud programmid, mis hõlmavad enamikku kalapiiugiga tegelevatest suurematest riikidest.

2. SISSEJUHATUS

Eespool esitatud tulevikunägemus erineb suuresti praegusest olukorrast, mida iseloomustavad ülepüük, laevastiku liigne püügivõimsus, suured toetused, vähene majanduslik paindlikkus ja Euroopa kalurite kalasaakide vähenemine. Praegune ühine kalanduspoliitika ei ole suutnud neid probleeme lahendada.

Komisjon usub siiski, et ühise kalanduspoliitika igakülgne ja põhjalik reform ning kalandussektori remobiliseerimine võivad kaasa tuua olulisi muutusi, mida on vaja praeguse olukorra parandamiseks. See ei tohi aga olla järjekordne osaline reform vaid põhjalik muutus, mis toob välja selle nõiaringi põhjused, kuhu Euroopa kalandus on takerdunud viimastel aastakümnetel.

Kalatööstus on oluline Euroopa elanike toiduga varustamisel ning Euroopa rannikualade elanikkonnale elatise tagamisel. Selle tööstuse tuleviku tagamine on üks Euroopa Liidu tähtsatest poliitilistest eesmärkidest ning peab selleks jääma ka edaspidi. See tulevik tuleb tagada keerulises ja muutuvus kontekstis.

Euroopa kalavarusid on aastakümnete jooksul ülepüütud ning kalalaevastikud on olemasolevate ressursside jaoks liiga suured. Selline kombinatsioon tähendab, et liiga palju laevu püüavad kala, mida on liiga vähe, ning Euroopa kalalaevastiku paljud osad on majanduslikult ebatõhusad. Selle tagajärjel on Euroopa vetest püütavate mereandide kogused pidevalt vähenenud: praegu imporditakse juba üle poole Euroopa turul müüdavast kalast. Naftahinna suur kõikumine ja finantskriis on võimendanud kalanduse vähest majanduslikku paindlikkust.

Kalandussektorit ei saa enam vaadelda lahus laiemast merekeskkonnast ja teistest poliitikasektoritest, mis käsitlevad merendusala tegevust. Kalandus sõltub suuresti juurdepääsust mereruumile ja tervele mere ökosüsteemile. Kliimamuutus on juba mõjutanud Euroopa meresid ning kutsub esile muutusi kalavarude arvukuses ja levikus. Konkurents mereruumi pärast on samuti suurenenud, kuna üha suuremaid mere- ja rannikuosi kasutatakse muil eesmärkidel. Kalandust mõjutavad tugevasti rannikualade elanikkonna tööhõive laiemad suundumused ja arengud, sealhulgas uute sektorite tekkimine, mis pakuvad võimalusi ümberkorraldusteks või sissetulekute mitmekesistamiseks. Ühise kalanduspoliitika muutmine nõuab seetõttu meilt kõigilt värsket pilgu heitmist merendusele laiemas mõttes, nagu soovitatakse integreeritud merenduspoliitikas ja selle keskkonnavalas tugisambas, merestrategia raamdirektiivis¹.

Teadlikkus meie ookeanide ja merede ülimalt tähtsusest üha suureneb, samuti kasvab nende säilitamise ja säästva kasutamise vajadus. See on toonud kaasa palju suurema tähelepanu pööramise ökoloogilisele jätkusuutlikkusele maailma kalanduses. Säästva arengu tippkohtumisel 2002. aastal sõnastati kalanduse juhtimise konkreetsed eesmärgid, sealhulgas kalavarude taastamine 2015. aastaks maksimaalse jätkusuutliku saagikuse (MSY)² tasemeni, mis on kohustuslik kõigile kalanduse

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/56/EÜ, 17. juuni 2008, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrategia raamdirektiiv) (ELT L 164, 25.6.2008).

² Maksimaalne jätkusuutlik saagikus on maksimaalne iga-aastane saak, mida võib ühest kalavarust igal aastal välja püüda ilma asjaomase kalavaru produktiivsust kahjustamata. Lühiajaliselt üle maksimaalse

juhtimisega tegelevatele ametiasutustele. ÜRO on samuti võtnud olulisi meetmeid, et piirata kalapüügi mõju avamerel. Kasvav mure toiduainetega kindlustatuse pärast ELis ja kogu maailmas muudab üha tähtsamaks selle, et loodusressursse majandataks ja kasutataks vastutustundlikult, nende tulevikku ohtu seadmata. Võttes arvesse vajadust vähendada kasvuhoonegaaside heiteid, on raske leida õigustust mõnedele kõige enam kütust kulutavatele püügitavadele.

Tarbijad, töötlev ja jaemüügisektor jagavad üha rohkem neid muresid ning nõuavad tagatisi, et nende tarbitav ja müüdav kala oleks saadud hästi korraldatud ja säästva püügi teel.

Euroopa kalandus peab selgelt põhinema majanduslikult ratsionaalsetel põhimõtetel. Laevastikud peavad parandama oma majanduslikku paindlikkust ning kohanduma keskkonna ja turgude muutustega. Kohandamiseks on võetud mõningaid meetmeid, sealhulgas vabatahtlik laevade utiliseerimine ja vähem kütust kulutavatele püügitavadele üleminek. On tehtud mõned algatused kvaliteedi, tarbijate teavitamise ning pakkumise ja nõudmise vahelise vastavuse parandamiseks. Muutustega kohanemiseks ja kalandussektori majandusliku elujõulisuse taastamiseks jääb neist sammudest siiski väheks.

ELi lepingutes on kalanduse juhtimine sätestatud ühenduse ainupädevusena. Selle põhjuseks on asjaolu, et kalad liiguvad ühe riigi haldusalast teise ning kalurid on liikunud nende järel ammu enne seda, kui seati sisse majandusvööndid ja võeti kasutusele ühine kalanduspoliitika. Mere ökosüsteemid, millest sõltub meie kalandus, on meile kõigile ühised. Ühe laevastiku tegevusel on seepärast otsene mõju teiste samas ökosüsteemis sama kalavaru kasutavate laevastike tulevastele püügivõimalustele.

Ühises kalanduspoliitikas algab nüüd uus reformi ajajärk. Käesoleva rohelise raamatu eesmärk on ergutada mõttevahetust reformi üle, et anda komisjonile tagasisidet ja juhtnööre tehtavas töös.

3. PRAEGUNE ÜHINE KALANDUSPOLIITIKA JA SELLE TULEMUSED

Peamised muudatused, mis tehti ühises kalanduspoliitikas 2002. aastal, hõlmasid järgmist:

- pikemaajalisema perspektiivi seadmine kalanduse juhtimisele kalavarude taastamis- ja majandamiskavade abil;
- suuremad pingutused tagada kalanduse juhtimises keskkonnaküsimuste arvesse võtmine;
- suurem huvirühmade kaasamine piirkondlike nõuandekomisjonide loomise kaudu;

jätksuutliku saagikuse püüdmine kahjustab püügivõimalusi pikema aja vältel, kuna asjaomane kalavaru kurnatakse sellise püügiga välja.

- uus laevastikupoliitika, millega kaotati püügivõimsuse vähendamise kohustuslikud eesmärgid ning asendati need riiklike ülemmääradega, mille raames liikmesriigid võivad vabalt valida, kuidas nad teostavad oma laevastikupoliitikat;
- kalanduse juhtimise peamise vahendina kehtestati püügikoormus, piirates päevade arvu, mis laev võib merel tegutseda, eelkõige seoses mitmeaastase kalavarude taastamise kavaga;
- riiklike vahendite valikulisem kasutamine, et toetada sektori arendamist, mitte jätkata riigiabi kasutamist uute laevade ehitamiseks, kasutades struktuuripoliitikat, mis on rohkem kooskõlas ühise kalanduspoliitika eesmärkidega ja pöörates rohkem tähelepanu rannikualade elanikkonna tööhõive mitmekesistamisele;
- uued kahepoolsed kalanduskokkulepped, mille eesmärk on arendada koostööd asjaomaste kolmandate riikidega.

2002. aastal kokku lepitud eesmärgid säästva kalanduse saavutamiseks ei ole kõik saavutatud.

Euroopa vete mereökosüsteemid on võimelised toetama kalavarude suurt tootlikkust. Enamik kalavarusid on siiski ülepüütud. 88 % ühenduse kalavarusid on püütud üle maksimaalse jätkusuutliku saagikuse taseme: see tähendab, et need kalavarud võivad suurened ja anda rohkem majandustoodangut, kui mõneks aastaks vähendatakse püügikoormust. 30 % neist kalavarudest on allpool bioloogiliselt ohutut piiri, mis tähendab, et need ei pruugi olla suutelised paljunema³. Euroopa kalandus sõltub praegu noortest ja väikestest kaladest, kes püütakse välja enne, kui nad on võimelised paljunema. Näiteks püütakse 93 % Põhjamere tursast välja enne, kui ta saab paljuneda⁴. Selle üldise pildi taga peitub suuri erinevusi merepiirkonniti ja liigiti. Kuid siiski õhnestab Euroopa kalandus praegu oma ökoloogilist ja majanduslikku alust.

Väheste Euroopa Liidu riikide kalalaevastikud on kasumlikud avaliku sektori toetuseta, kuid enamik Euroopa kalalaevastikke on kahjumis või teenivad väga vähe kasumit. Üldiste kesiste tulemusteni on viinud pikaajaline liigne püügivõimsus, kusjuures ülepüük on nii selle põhjus kui ka tagajärg: laevastikud suudavad püüda palju rohkem, kui võib välja püüda kalavarude edasist produktiivsust ohtu seadmata. Püügivõimsuse vähendamine ei ole viimastel aastatel olnud piisav, et sellest nõiaringist välja murda. Ehkki merepiirkonniti ja laevastikuti on suuri erinevusi, on laevastikke vähendatud keskmiselt ainult 2 % aastas. Kuid selle korvab püügi jõudluse tehniline progress (hinnanguliselt 2–3 % aastas). Tasakaalu laevastiku ja olemasolevate kalavarude vahel ei ole saavutatud. Selle lõpptulemus on vähenenud saagid ja ELi turu suurem sõltuvus impordist.

Ülepüügi, liigse püügivõimsuse ja vähese majandusliku paindlikkuse nõiaringi teine oluline tagajärg on tugev poliitiline surve lähiaja püügivõimaluste suurendamiseks tööstuse edaspidise jätkusuutlikkuse arvel. Püsiv poliitiline ja majanduslik surve on

³ Hindamise viis läbi Rahvusvaheline Mereuurimise Nõukogu (ICES) 2008. aastal. Need arvud käsitlevad kalavarusid, mille kohta on piisavalt teavet nende olukorra hindamiseks. Ei ole põhjust uskuda, et olukord on parem nende varude osas, mille kohta on vähe teavet.

⁴ ICESi esitatud andmete põhjal.

sundinud tööstust ja liikmesriike taotlema lõputuid erandeid, kõrvalekaldeid ja erimeetmeid. Paljudel juhtudel on tööstus leidnud mooduseid, kuidas kõrvaldada nende meetmete lühiajalist majanduslikku mõju, mis toovad kaasa vajaduse veelgi üksikasjalikumate meetmete järele. Tohtu suure ja mitmekesise Euroopa kalanduse dokumenteerimine, sellega seotud otsuste vastuvõtmine, nende rakendamine ja kontrollimine sellise mikrotasandi juhtimise abil on üha keerulisem, seda on raske mõista ning väga kallis hallata ja kontrollida.

Selline olukord on tekkinud kalamajandusele antavate avaliku sektori suurte toetuse tõttu, mille üks tagajärgi on liigse püügimahtu kunstlik hoidmine. Peale Euroopa Kalandusfondi otsetoetuste ja sarnaste riiklike toetuskavade saab kõnealune tööstusharu kasu ka paljudest kaudsetest toetustest, millest kõige tähtsam on üldine vabastus kütusemaksudest. Vastupidiselt teisele tööstusharudele kasutab kalandus vaba juurdepääsu loodusvaradele, mida ta kasutab, ning ei pea kandma oma tegevusega seotud avaliku halduse kulusid, nt kontrolli- ja meresõiduohutuse kulud. Mitme liikmesriigi hinnangute kohaselt ületavad kalapüügi poolt riigieelarvele tekitatud kulud kalasaagi koguväärtuse. Lihtsamal öeldes tähendab see, et Euroopa elanikud maksavad oma kala eest kaks korda: üks kord kaupluses ja teist korda maksude kaudu.

4. KALANDUSPOLIITIKA VIIIE STRUKTUURIPROBLEEMI LAHENDAMINE

Komisjon peab eespool kirjeldatud puudujääkide põhjuseks viit peamist struktuuriprobleemi:

- sügavalt juurdunud probleem – laevastiku liigne püügivõimsus;
- ebaselged poliitilised eesmärgid, mille tulemuseks on ebapiisav nõustamine otsuste tegemisel ja nende rakendamisel;
- otsuste tegemise süsteem, mis soodustab lühiajalisele eesmärgile keskendumist;
- raamistik, mis ei võimalda tööstusharul piisavalt vastutada;
- poliitilise tahte puudumine tagada ühenduse eeskirjade järgimine ja nõuete eiramine tööstusharu poolt.

4.1. Laevastiku liigse püügivõimsuse vähendamise probleemi lahendamine

Kestvatest pingutustest hoolimata jääb laevastiku liigne püügivõimsus ühise kalanduspoliitika põhiprobleemiks. Üldiselt on Euroopa kalalaevastikud olemasolevate ressursside jaoks liiga suured ning see tasakaalutus on väikese majandusliku suutlikkuse, õigusaktide puuduliku jõustamise ja ressursside liigse kasutamise peamine põhjustaja. Ühisel kalanduspoliitikal peavad tulevikus olema sisemised mehhanismid selle tagamiseks, et Euroopa kalalaevastikud kohandatakse olemasolevatele kalavarudele vastavaks ning saavutatud tase säilitatakse. See on kõigi teiste poliitikasammaste töölepanekuks vajalik eeldus.

Euroopa kalalaevastike liigset püügivõimsust on püütud vähendada erinevate meetoditega. EL on korduvalt püüdnud rakendada struktuurimeetmeid, mille eesmärk on kalalaevastikku vähendada, sealhulgas laevade vanametalliks

lammutamise kava rahastamist. Siiski näitab kogemus, et pidev vanametalliks lammutamiseks antav toetus ei vähenda tõhusalt püügivõimsust, kuna käitajad lihtsalt arvestavad lammutamisetootuse edaspidiste investeerimisotsuste hulka. Ühekordsed lammutamiskavad on tõenäoliselt tõhusamad.

Selliste turuinstrumentide nagu ülekantavate kalapüügiõiguste kasutamine võib osutada tõhusamaks ja odavamaks liigse püügivõimsuse vähendamise vahendiks, kusjuures selliseks, kus kalandussektoril on suurem vastutus. Mitmed liikmesriigid on viimastel aastatel astunud samme selliste instrumentide kasutuselevõtmiseks. See on üldisemalt kutsunud esile ratsionaalsemate investeerimisotsuste tegemise ja püügivõimsuse vähendamise, kuna käitajad kohandavad oma laevastiku oma püügiõigustega, et saavutada majanduslik tasuvus⁵. Selliseid süsteeme võib täiendada kaitseklauslitega, et vältida omandi liigset koondumist või negatiivset mõju väikesemahulisele kalapüügile ja rannikualade elanikele.

- Kas püügivõimsust peaks reguleerima õigusaktidega? Kui jah, siis kuidas?
- Kas lahenduseks võiks olla ühekordsete lammutamistoetuste fond?
- Kas ülekantavaid õigusi (individuaalseid või kollektiivseid) võiks rohkem kasutada, et toetada suute laevastike püügivõimsuse vähendamist? Kui jah, siis kuidas seda ülekandmist teostada? Milliseid kaitseklausleid tuleks kehtestada sellise süsteemi rakendamisel? Kas oleks võimalik võtta muid sama mõjuga meetmeid?
- Kas valiku tegemine tuleks jätta täielikult liikmesriikide otsustada või on vajalikud ühised normid merepiirkondade või ELi tasandil?

4.2. Kalanduspoliitika eesmärkide fookustamine

Kehtivas ühise kalanduspoliitika määruses on sätestatud, et „ühine kalanduspoliitika tagab vee-elusressursside kasutamise säästvates majandus-, keskkonna- ja sotsiaalsetes tingimustes”⁶. Kõnealuste eesmärkide saavutamiseks ei ole kehtestatud prioriteete ning samas, kuigi otseselt viidatakse ettevaatusprintsipi ja ökosüsteemil põhineva lähenemisviisi kasutamisele, ei ole selge, kuidas see on seotud majanduslike ja sotsiaalsete tingimustega. Puuduvad selged indikaatorid ja kriteeriumid, mis annaksid täpsemaid juhiseid või aitaksid mõõta poliitikasaavutusi.

Majandusliku ja sotsiaalse jätkusuutlikkuse saavutamiseks on vaja produktiivseid kalavarusid ja mere ökosüsteemide tervise säilitamist. Kalanduse majanduslik ja sotsiaalne elujõulisus on võimalik ainult kalavarude produktiivsuse taastamise tulemusena. Seepärast puudub kaugemas tulevikus vastuolu ökoloogiliste, majanduslike ja sotsiaalsete eesmärkide vahel. Siiski võivad need eesmärgid sattuda vastuollu lähitulevikus ja kindlasti seda ka teevad, eriti siis, kui ajutiselt vähendatakse kalapüügivõimalusi, et taastada ülepuütud kalavarud. Sotsiaalseid eesmärgi nagu tööhõive tuuakse sageli põhjenduseks, et saada rohkem

⁵ Liikmesriikide olemasolevate õigustepõhise juhtimise instrumentide ja ELi parimate tavade analüüs. Euroopa Komisjoni uurimus, 2009.

⁶ Nõukogu määrus (EÜ) nr 2371/2002, 20. detsember 2002, ühisele kalanduspoliitikale vastava kalavarude kaitse ja säästva kasutamise kohta.

kalapüügivõimalusi lähemas tulevikus. selle tagajärjeks on alati kalavarude seisukorra ja nende püügist elatuvate kalameeste tuleviku ohtu seadmine. Seepärast on otsustava tähtsusega, et püügivõimaluste vähendamisest tulenevate koheste majanduslike ja sotsiaalsete mõjude pehmendamine jääks vastavaks pikaajalise ökoloogilise jätkusuutlikkusega, mis hõlmab liikumise maksimaalse jätkusuutliku saagikuse poole, vette tagasilaskmise likvideerimise ja kalastamise väikese keskkonnamõju tagamise.

Ökoloogiline jätkusuutlikkus on seetõttu Euroopa kalanduse majandusliku ja sotsiaalse tuleviku põhieeldus.

- Kuidas selgelt ja prioriteete seades määratleda ökoloogilist, majanduslikku ja sotsiaalset jätkusuutlikkust käsitlevad eesmärgid, mis annavad juhised lähitulevikuks ning tagavad kalanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse ja elujõulisuse?
- Kas tulevikus peaks ühise kalanduspoliitika eesmärk olema töökohtade säilitamine kalandussektoris või rannikualade elanikkonnale alternatiivsete töökohtade loomine?
- Kuidas määratleda rakendamise indikaatorid ja eesmärgid, et anda otsuste tegemiseks ja vastutamiseks nõuetekohased juhised? Kuidas tuleks kindlaks määrata eesmärkide saavutamise ajakavad?

4.3. Otsuste tegemise raamistiku fookustamine pikaajalistele põhimõtetele

Ühise kalanduspoliitika praeguses otsustamise raamistikus ei eristata põhimõtteid rakendamisest: kõik otsused võetakse vastu nõukogus, kõige kõrgemal poliitilisel tasandil. Selle tagajärjeks on lühiajalistele kaalutlustele keskendumine Euroopa kalanduse pikemaajalise keskkonnavalase, majandusliku ja sotsiaalse jätkusuutlikkuse arvel. Teine tagajärg on see, et ühist kalanduspoliitikat reguleeritakse äärmiselt üksikasjaliste nõukogu määrustega, mis lubavad väga vähe paindlikkust nende rakendamisel. Kahtlemata on selline äärmiselt ebarahuldav olukord põhjuseks, miks sidusrühmad kritiseerivad ühist kalanduspoliitikat. „Brüsselit” – tegelikult kalandusministrite nõukogu – nähakse kalanduspoliitika iga üksikasja otsustajana.

Lissaboni lepingu kohaselt kohaldatakse kaasotsustamismenetlust (mille kohaselt nõukogu ja Euroopa Parlament võtavad koos vastu otsuseid) kõigi kalandusotsuste suhtes, välja arvatud iga-aastaste püügivõimaluste kindlaksmääramine. Seda enam on vaja ümber hinnata praegune lähenemisviis mikrotasandi juhtimisküsimuste lahendamisele kõrgeimal poliitilisel tasandil ja tuua otsuste tegemine ühise kalanduspoliitika alla, et see oleks kooskõlas kõigi teiste ELi poliitikatega, st teha selge vahe põhimõtete ja tehnilise rakendamise vahel.

Üks võimalus oleks delegeerida nn komiteemenetluse kaudu rohkem jooksvaid üksikasjalikke haldusküsimusi komisjonile koostöös liikmesriikide ja Euroopa Parlamendiga. Selle menetluse raames koostab komisjon õigusaktide ettepanekuid tihedas koostöös liikmesriikide ja Euroopa Parlamendiga.

Teine võimalus, mida tuleb hoolikalt kaaluda, oleks võimaluse korral toetuda konkreetsetele piirkondlikele juhtimislahendustele, mida liikmesriigid on rakendanud kooskõlas ühenduse standardite ja kontrolliga. Asutamislepingus on sätestatud, et kõnealune poliitika peab põhinema ühenduse ainupädevusel, kuid see ei takista rakendusotsuste delegeerimist liikmesriikidele, tingimusel, et need on seotud ühenduse tasandil vastu võetud põhimõtteliste otsustega. Näiteks otsused teatavate põhimõtete ja standardite kohta, nagu kalapüük maksimaalse jätkusuutliku saagikuse piires, laevastiku püügivõimsuse kohandamine olemasolevate ressursidega või vette tagasilaskmise likvideerimine, võiksid jääda ühenduse tasandile, kuid siis jääks liikmesriikide ülesandeks oma kalapüügi reguleerimine ühenduse asjaomaste standardite piires. Enamikul juhtudel tuleks selline delegeerimine organiseerida merepiirkondade tasandil, kuna ühised kalavarud ja ühised ökosüsteemid hõlmavad

laiu geograafilisi alasid ning neid ei saa hallata eraldi tegutsev liikmesriik. Seepärast peavad liikmesriigid tegutsema koos, et rajada nõutavad organisatsioonilised struktuurid. Ühendus peab kõnealuseid organisatsioonilisi struktuure tõhusalt kontrollima ja tasakaalustama, et tagada poliitika rakendamisel ühiste standardite kaitse.

Poliitikale tema õige koha leidmine, andes nõukogule ja parlamendile võimaluse keskenduda põhimõtetele ja delegeerides rakendusotsused liikmesriikidele, komisjonile ja/või kalandussektorile iseseisvaks juhtimiseks, viib lihtsama ja odavam poliitikani. See muudab rakendamise tundlikumaks eriomaste kohalike tingimuste suhtes ja suurendab tööstuse vastutust oma saatuse kujundamisel. See võimaldab valitsustel ja tööstusel kohandada poliitika rakendamine oma vajadustega ja leida parimaid tehnilisi ja majanduslikke lahendusi.

Samuti on vaja hinnata selliste nõuandestruktuuride rolli nagu kalanduse ja vesiviljeluse nõuandekomitee (ACFA) või piirkondlikud nõuandekomisjonid uute organisatsiooniliste struktuuride raames. Poliitikaotsused jäävad igal juhul ühenduse institutsioonide ja liikmesriikide ülesandeks. Piirkondlike struktuuride kasutuselevõtt tugevdab tõenäoliselt piirkondlike nõuandekomisjonide nõuandvat rolli.

- Kuidas saame muuta selgemaks praeguse vastutuse jaotumise otsuste tegemise ja rakendamise vahel, et soodustada pikaajalistele eesmärkidele keskendumist ja eesmärkide tõhusamat saavutamist? Mis tuleks delegeerida komisjonile (konsulterides liikmesriikidega), mis liikmesriikidele ja mis tööstusele?
- Kas tehnilistes küsimustes detsentraliseeritud otsuste tegemine oleks hea mõte? Milline oleks parim võimalus tehniliste või rakendusotsuste vastuvõtmise detsentraliseerimiseks? Kas oleks võimalik anda rakendusotsused riiklike või piirkondlike ametiasutuste pädevusse põhimõtteid käsitlevate ühenduse õigusaktide piires? Millised on kalanduspoliitika kontrollimise ja jõustamise eeldatavad ohud ja kuidas neid vältida?
- Kuidas suurendada sidusrühmade nõuandvat rolli otsuste tegemisel? Kuidas kohanduksid ACFA ja piirkondlikud nõuandekomisjonid piirkondliku lähenemisviisiga?

4.4. Tööstuse innustamine võtma suuremat vastutust ühise kalanduspoliitika rakendamise eest

Saavutused jäävad väga väikeseks, kui eelseisev reform ei suuda motiveerida püügisektorit, mereande töötlevat tööstust ning samuti tarbijaid toetama kalanduspoliitika eesmärke ja võtma vastutust nende tõhusa ellurakendamise eest. Reformi edukaks läbiviimiseks on vaja, et tööstus mõistaks selle vajalikkust, toetaks seda ja annaks olulise panuse selle õnnestumisse. Enamikul juhtudel kasutatav „ülalt alla” lähenemisviis, mis iseloomustab praegust ühist kalanduspoliitikat, on andnud kalandussektorile vähe stiimuleid vastutustundliku käitumise soodustamiseks ja avaliku ressursi säästva kasutamise eest vastutamiseks. Sellise olukorra parandamiseks võiks arendada ühise juhtimise meetmeid.

Tööstuse kaasamisel on kaks tihedalt seotud aspekti: vastutus ja õigused.

Tööstuse *vastutust* on võimalik suurendada iseseisva juhtimise kaudu. Tulemustepõhine juhtimine võiks olla samm selles suunas: selle asemel, et kehtestada kalastamiseeskirju, keskenduvad eeskirjad tulemusele ning üksikasjalikumad rakendusotsused jäetakst tööstusharu hooleks. Ametiasutused kehtestaksid piirid, milles tööstus peab tegutsema, näiteks noorkalade püügi või kaaspüügi maksimaalne tase, ning annavad siis tööstusele volitused välja töötada parimad tehnilised ja majanduslikud lahendused.

Tulemustepõhine juhtimine vabastaks nii tööstusharu kui ka poliitikud üksikasjalike juhtimis- ja tehniliste küsimuste lahendamise koormusest. See peaks olema seotud vastupidise tõendamiskohustusega: tööstus peaks kalapüügile juurdepääsu vastutasuks tõendama, et ta tegutseb vastutustundlikult. See aitaks kaasa paremale juhtimisele, muutes kalanduspoliitika tunduvalt lihtsamaks ja kõrvaldades praegused stiimulid ebaõige või mittetäieliku teabe andmiseks. Tulemustel põhineva juhtimise rakendamisel tuleks silmas pidada proportsionaalsust ja konkurentsivõimelise tööstuse säilitamist.

Euroopa kalapüügisektoris on altpoolt tulevate algatuste kaudu juba palju näiteid sellisest iseseisvast juhtimisest. Mõned tootjaorganisatsioonid haldavad oma liikmete kvoodi täituvust ja määravad ise karistusi nendele, kes ületavad individuaalseid kvote teiste arvel. On näiteid laevarühmadest, kes on võtnud tõendamiskohustuse ja esitavad kõik oma püügidokumendid, tehes seda sageli vastuseks töötlejate ja jaemüüjate survele parandada jälgitavust. Neid algatusi võiks üldistada, muutes tootjaorganisatsioonid organiteks, mille kaudu tööstus võtab vastutuse dokumentatsiooni ja kvootide/püügikoormuse haldamise eest.

Tööstusele suurema vastutuse andmine nõuab ühenduse poolt rakendatavate kaitsemehhanismide olemasolu.

On juhtumeid, kus püügisektor kannab suuremat vastutust laevastiku suuruse kohandamise ja selle halduskulude eest. Mõningatel juhtudel on seda saavutatud tööstusele *õiguste* andmise kaudu, mis on julgustanud neid kasutama oma investeeringuid tõhusamalt ja likvideerima liigset püügivõimsust (vt 4.1).

Ühise kalanduspoliitikaga seoses on oluline tõstatada küsimus kalanduse juhtimise kulude jagamisest. Seni on kalamajandusel olnud vaba juurdepääs avalikule ressursile ja majandamiskulud on suures osas kandnud maksumaksjad.

Õigused, vastutus ja aruandlus peaksid käima käsikäes: need, kes nõuetekohasel ja tõhusal viisil võtavad vastutuse, peaksid saama juurdepääsu kalavarudele.

- Kuidas anda tööstusele suurem vastutus, nii et tal oleks suurem paindlikkus ühise kalanduspoliitika eesmärkide elluviimisel?
- Kuidas kõige paremini struktureerida püügisektorit, et ta ise vastutaks enda juhtimise eest? Kas tootjaorganisatsioonid tuleks muuta organiteks, mille kaudu tööstus võtab vastutuse juhtimise eest? Kuidas tagada tootjaorganisatsioonide esindavus?
- Milliseid kaitse- ja järelevalvemehhanisme on vaja, et tagada püügisektori iseseisva juhtimise edukus ja tulemuslikult rakendada ühise kalanduspoliitika

põhimõtted ja eesmärgid?

- Kas püügisektor peaks võtma suurema rahalise vastutuse, makstes õiguste eest või tasudes osa juhtimiskuludest, näiteks kontrollimise eest? Kas seda tuleks kohaldada ainult suuremahulise püügi suhtes?
- Kui tööstusele antakse suurem vastutus, kuidas saame siis rakendada parema juhtimise põhimõtteid ja proportsionaalsust, panustades samal ajal tööstusharu konkurentsivõimesse?
- Kas konkreetse püügikonna heade tavade näiteid tuleks laiemalt edendada? Kas heade tavade kasutuselevõtmist tuleks stimuleerida? Kui jah, siis kuidas?

4.5. Eeskirju järgiva kalanduskultuuri arendamine

Euroopa Kontrollikoja aruandes, mis avaldati 2007. aasta novembris,⁷ kirjeldati suures mahus kalanduskontrolli puudujääke Euroopa Liidus. Kalanduskontroll on olnud üldiselt nõrk, karistused ei ole hoiatavad ega kontroll piisavalt sage, et soodustada eeskirjade järgimist. Lisaks ei ole süsteemi integreeritud kontrolli näiteks selle tagamiseks, et liikmesriigid saaksid ühenduse toetust ainult siis, kui nad täidavad põhilisi kontrolli- ja looduskaitse nõudeid. Peale ulatusliku ülepeügi on see ajendanud kalanduspoliitika rakendamisele tugeva vastuseisu ja selliste tunnete tekkimist, et jõustamist ei kohaldata igal pool ühtmoodi. Andmekogumissüsteemid, mis on vajalikud püügiandmete mõõtmiseks lühiajaliste kvootide seire ja pikaajalise struktuurse hindamise huvides, ei ole rahuldavad ning tuleb parandada nende sidusust.

Komisjon oli kontrollikoja analüüsiga nõus ja leidis, et sõltumata muudest edaspidi vastu võetavatest poliitikaotsustest on otsekohe vaja läbi viia kontrolli- ja jõustamissüsteemi põhjalik reform. Seepärast tegi komisjon 2008. aasta novembris ambitsioonika ettepaneku, mida praegu arutavad liikmesriigid ja Euroopa Parlament⁸.

- Kuidas parandada andmekogumissüsteeme lähi- ja pikema aja jooksul, et tagada jõustamiseks vajalik sidus teave?
- Millised jõustamismehhanismid tagaksid õigusaktide järgimise kõrge taseme: kas tsentraliseeritud (näiteks otsesed komisjoni meetmed, riiklik või piiriülene kontroll) või detsentraliseeritud?
- Kas toetaksite kontrollimiskohustuste tõhusa täitmise ning ühenduse rahastamisele juurdepääsu omavahelise sidumisega?
- Kas kalatööstuse suurem iseseisev juhtimine aitaks kaasa selle eesmärgi saavutamisele? Kas geograafiliste piirkondade tasandil juhtimisest oleks kasu

⁷ Eriaruanne nr 7/2007 ühenduse kalavarude säilitamist käsitlevate eeskirjade kontrolli-, inspeksiooni- ja sanktsionisüsteemide kohta koos komisjoni vastustega.

⁸ Komisjoni teatis ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks. KOM(2008) 718.

sama eesmärgi saavutamiseks? Milliste mehhanismidega oleks võimalik tagada õigusaktide järgimise kõrge tase?

5. ELI KALANDUSE JUHTIMISE TÄIENDAV PARANDAMINE

5.1. Erinev püügikord väikesemahulise rannapüügiga tegelevate laevastike kaitseks?

Kalandus etendab väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete suure osakaaluga olulist rolli paljude Euroopa rannikualade sotsiaalstruktuuris ja kultuurilises identiteedis. Paljude rannikukogukondade sissetulek sõltub jätkuvalt kalandusest ja mõnede võimalused majanduse mitmekesistamiseks on piiratud. Seetõttu on oluline kindlustada ranna-, väike- ja harrastuskalurite tulevik, võttes täiel määral arvesse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete eriolukorda.

Kalalaevastike püügivõimsuse kooskõlla viimine ja kooskõlas hoidmine püügivõimalustega toob paratamatult kaasa püügisektori tööhõive üldise vähenemise. Püüe kaitsta kõige haavatavamaid rannikukogukondi sellise suundumuse eest on õiguspärane sotsiaalne eesmärk. Nimetatud sotsiaalküsimusi tuleb käsitleda viisil, mis ei takista suuremate laevastike kohandamist vajalikul määral.

Üks viis oleks erinevate majandamiskavade kehtestamine: üks suuremahuliste laevastike suhtes, mille keskmises oleks püügimahu korrigeerimine ja majanduslik tasuvus, ning teine rannikukogukondade väikesemahuliste laevastike suhtes, mis keskenduks sotsiaalsetele eesmärkidele. Suuremahulise püügi suhtes kohaldatav kord võiks seega hõlmata majanduslikke stiimuleid laevastiku kohandamiseks, näiteks turupõhiseid jaotusmehhanisme, samas kui väikesemahulist rannikupüüki saaks reguleerida kvootide või püügikoormuse otsese jaotamisega või kollektiivsete süsteemide kaudu. Kahe nimetatud korra puhul oleks lähenemisviis riikliku finantsabi suhtes erinev: suuremahuliselt laevastikult võib eeldada majanduslikku iseseisvust, samas kui riiklik rahastamine võib väikesemahulisel laevastikul aidata kohaneda ühise kalanduspoliitika reformi järgselt muutuvate tingimustega, tugevdades seeläbi selle majanduslikku elujõulisust ja jätkates rannikukogukondade elu toetamist.

Paljud kalalaevad on väikesemahulised ja nende keskkonnamõju on piiratud, kuid väikesemahuline kalapüük võib kahjustada tundlikke rannaelupaiku ning selle koondmõju võib olla märkimisväärne ja tagajärjed kalavarude seisukorrale võivad olla tõsised. Mõningatel juhtudel püüavad väikese- ja suuremahulised laevastikud samu kalavarusid. Selleks et tagada nende kalavarudele, kellest kalandusega tegelevad kogukonnad vahetult sõltuvad, ökoloogiline jätkusuutlikkus, tuleks hoolikalt välja töötada erikord. Kuigi üldpõhimõtted ja standardid peaksid kehtima kogu ELi ulatuses, peaks väikesemahuliste laevastikega seotud konkreetseid otsuseid tegema võimalikult lähedal rannikukogukonnale.

- Kuidas kohandada laevastiku üldist võimsust, võttes samal ajal arvesse rannikukogukondade ees seisvaid sotsiaalseid probleeme ja pidades silmas kõnealuse sektori väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete eriolukorda?
- Kuidas võiks erikord toimida praktikas?

- Kuidas tuleks määratleda väikesemahulisi kalandusettevõtjad nende sidemete kaudu rannikukogukondadega
- Mis tasemel juhised ja võrdsed võimalused oleksid nõutavad ELi tasandil?

5.2. Kalanduse optimaalne kasutamine

2002. aasta ülemaailmsel säästva arengu tippkohtumisel leppisid kõik liikmesriigid kokku selles, et maksimaalse jätkusuutliku saagikuse (MSY) kontseptsioon on eesmärk, mis tuleb saavutada 2015. aastaks. Sama eesmärk sisaldus ka ÜRO 1995. aasta kalavarude kokkuleppes. See rahvusvaheline kohustus tuleks sätestada tulevase ühise kalanduspoliitika kalavarude majandamise põhimõttena.

EÜ kalandust (v.a Vahemeri) juhitakse suuremalt jaolt lubatud kogupüügi (TAC) kehtestamisega, millest igale liikmesriigile eraldatakse riiklik kvoot. See lossimiskvootide haldussüsteem näib suhteliselt lihtne, kuid mitmel viisil on see osutunud ka ebatõhusaks. Mitme kalaliigiga püügipiirkondades toob see kaasa soovimatu kaaspüügi, kui ühe liigi kvoot ammendub, aga teiste liikide kvoodid mitte. Kalameestel ei jää seega üle muud võimalust, kui lasta vette tagasi kalad, mida neil ei lubata enam lossida. Lisaks sellele, et vette tagasi laskmine on väärtuslike ressursside raiskamine, on see ka takistanud mitmete kalavarude taastumist, hoolimata madalatest kvootidest. Tulevane ühine kalanduspoliitika peaks tagama sellise tegevuse lõpetamise.

Püügikoormusel põhinev majandamine, näiteks laeva merepäevade arvu piiramine, lahendaks selle probleemi, kuid sellest ei pruugi piisata ühise kalanduspoliitika eesmärkide saavutamiseks.

- Kuidas on tulevase ühise kalanduspoliitika raames võimalik välja töötada kõigi Euroopa püügipiirkondade pikaajalised majandamiskavad? Kas tulevane ühine kalanduspoliitika peaks kalavarude majandamiskavadelt minema üle püügipiirkondade majandamiskavadele?
- Kas ühise kalanduspoliitika reformimist peaks kaaluma kahes etapis, võttes esmalt erimeetmeid maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saavutamiseks enne 2015. aastat ja seejärel võttes meetmeid selleks, et maksimaalne jätkusuutlik saagikus jääks maksimaalseks kasutustasemeks ka pärast nimetatud tähtaega?
- Kuidas saaks maksimaalse jätkusuutliku saagikuse kohustust rakendada mitme kalaliigiga püügipiirkondades, vältides samas saagi vette tagasi laskmist?
- Milline peaks olema ühenduse kalanduse juhtimise peamine süsteem ja milliste püügipiirkondade suhtes peaks see kehtima? Püügipiirangud? Püügikoormuse haldamine? Nende kahe kombineerimine? Kas on muid võimalusi?
- Milliseid meetmeid tuleks võtta, et veelgi vähendada saagi vette tagasi laskmist ELi kalanduses? Kas juhtimine ülekantavate kvootide kaudu oleks selles osas kasulik?

5.3. Suhteline stabiilsus ja juurdepääs rannikuäärsetele püügialadele

Suhteline stabiilsus kehtestati esimese ühise kalanduspoliitika põhimõtteks 1983. aastal. See tähendab, et iga liikmesriigi osa igast ühenduse kvoodist peaks püsima ajas muutumatuna.

Suhtelise stabiilsuse eelis on olnud mehhanismi kehtestamine püügivõimaluste jaotamiseks liikmesriikide vahel. Samas on see põhjustanud vägagi keerukaid tavasid, nagu kvootide vahetamine teiste liikmesriikidega või kalandusettevõtjate lipuvahetus. Püügikoormuse haldamise eesmärkide lisandumine on pilti veelgi hägustanud. Pärast kalanduspoliitika enam kui 25 rakendusaastat ja püügitavade muutumist on nüüd näha suurt erinevust liikmesriikidele eraldatud kvootide ning nende laevastike tegelike vajaduste ja kvootide tegeliku täitmise vahel. Lühidalt on õiglane öelda, et suhteline stabiilsus ei kindlusta enam kalapüügiõiguste jäämist nendele kalandusega tegelevatele kogukondadele, kellele need on algselt antud.

Kõnealune põhimõte piirab ka vähemalt kolmel viisil ühise kalanduspoliitika juhtimise paindlikkust:

- see vähendab kalandussektori paindlikkust kasutada oma ressursse tõhusalt ja võtta kasutusele teisi püügitegevusi, -tehnikaid ja -tavasid;
- see on üks peamine põhjus, miks riigiasutused on hakanud keskenduma lubatud kogupüügi ja seeläbi oma kalakvootide suurendamisele, seda muude pikaajalisemate kaalutluste arvel. Paljudel juhtudel tekitab see inflatsioonisurvet lubatud kogupüügile, sest suuremat kvooti ihkaval liikmesriigil ei ole muud võimalust, kui taotleda kogu ühenduse lubatud kogupüügi suurendamist;
- see suurendab saagi vette tagasi laskmist, luues mitmeid riiklike kvote, millega kehtestatakse oma piirangud vette tagasi laskmisele: riigi üks laevastik ei pruugi olla ammendanud oma teatava kalaliigi kvooti, kuid riigi teine laevastik, mis ammendab enda kvoodi, või kellel see üldse puudub, on sunnitud saagi vette tagasi laskma.

Eespool nimetatud põhjustel on oluline kaaluda suhtelise stabiilsuse säilitamist praegusel kujul. Üks võimalus oleks suhtelise stabiilsuse asendamine paindlikuma süsteemiga, näiteks kalapüügiõiguste andmisega. Teine alternatiiv oleks põhimõtte säilitamine, kuid paindliku korra kehtestamine, et lahendada eespool nimetatud puudused ja ühitada riiklikud kvoodid riigi laevastike tegelike vajadustega.

Teine kalapüügivõimaluste ajalooline piirang on kaheteistkümne-meremiili-säte, millega on liikmesriigi rannalähedased piirkonnad reserveeritud selle riigi laevastikele (v.a ajaloolistel püügitavadel põhinevad teatavad juurdepääsuõigused teistele laevastikele). See põhimõte on üldiselt töötanud hästi ja seda võiks isegi tõhustada, kui rannapüügiga tegelevate väikesemahuliste laevastike suhtes töötatakse välja erikord.

- Kuidas võiks suhtelist stabiilsust kujundada selliselt, et see aitaks paremini saavutada ühise kalanduspoliitika eesmarke? Kas see tuleks kaotada või kui ei, kas see peaks muutuma paindlikumaks ning kui jah, siis kuidas? Kuidas saaks sellised alternatiivid kehtestada?

- Kas juurdepääs 12 meremiili laiusesse vööndisse peaks olema reserveeritud väikesemahuliste kalalaevadele?

5.4. Kaubandus ja turud – püügist tarbijani

Euroopa kalatööstusele (kalandus või vesiviljelus) jõuab tavaliselt väike osa sellest hinnast, mille tarbija maksab poes kala eest. Kala esmamüügi hinnad on üldiselt langenud, isegi kütusehindade erakorraliste muutuste aegadel nagu 2008. aastal.

Sellel on olnud kolm olulist tagajärge:

- (1) püsivalt madalad hinnad kannustavad kalamehi rohkem püüdma;
- (2) suutmatus anda tootmiskulude kasvu edasi tarbijale põhjustab krooniliselt madala tasuvuse ja õhutab taas ülepuügile;
- (3) see suurendab kalameeste sõltuvust riigiabist, mille tulemuseks on see, et riigiabist saab kalatööstuse äriplaanide lahutamatu ja alaline osa.

Sellel olukorral on mitu põhjust.

Esiteks on Euroopa mereandide tootjad väga killustunud ega ole organiseerunud, et turustada tooteid sellisel viisil, et nendeni jõuaks tagasi suurem osa väärtusest. See vastandub tugevalt vägagi kontsentreeritud turustussektorile, mille kaudu jõuab turule 90 % toodetest.

Teiseks kalduvad tarbijad aina enam eelistama töödeldud või külmutatud tooteid värskete arvel. Nende toodete energia- ja transpordikulud on madalad ning on väidetud, et selle põhjuseks on see, et toodete hinnad ei hõlma nende süsiniku jälje maksumust. Samuti ei pea nimetatud tooted väliste vapustuste korral, nt naftahinnast tingituna, seisma silmitsi samasuguste otseste piirangutega nagu kalamehed. Seeläbi suurenevad muude koostisosade, töötlemise ja turustamise suhtelised kulud ning väheneb kala suhteline osakaal lõplikus tarbijahinnas.

Kolmandaks mõjutab teatavate kalandustoodete hinda ka ELi turule imporditavate toodete väga suur osakaal. Selles osas avaldab suurt mõju kaubanduskord: see peaks kindlustama turu varustamise parimate hindadega, kuid ka toetama jätkusuutlikku arengut. EÜ peaks püüdma toetama seda, et kalandustooted pärineksid säästlikult majandatud püügipiirkondadest, et tagada võrdsed võimalused ELi turul.

Ühise turukorralduse raames jõus olev turusekkumise süsteem näeb ette otsesed riiklikud meetmed, kui mitmete kalaliikide hinnad langevad kehtestatud määra allapoole. Kõnealune süsteem ei kajasta muutuvat pakkumise ja nõudluse tasakaalu ja selle haldamine on osutunud aina keerukamaks. Süsteemi halb seisukord ja ELi turu väga suur sõltuvus impordist on järk-järgult selle tähtsust vähendanud⁹.

Jätakuvalt oleks ruumi ühisele turukorraldusele, mis kaotaks hindade otsetoetused, kuid paneks enam rõhku tootjate organiseerumise vormi parandamisele. Lisaks sellele,

⁹ Kehtiv ühise turukorralduse läbivaatus toimub 2009. aastal ja sellekohane avalik arutelu on pooleli.

et võiksid tugevneda kalavarude majandamise volitused, võiksid tootjaorganisatsioonid mängida suuremat rolli oma toodete turustamisel. Tootmisharudevaheliste suhete tugevnemine võimaldaks tootjatel paremini ette näha nõudlust seoses ajastamise, kvantiteedi, kvaliteedi ja esitusviisiga. Samuti võimaldaks see neil sertifitseerimise, parema märgistamise ja jälgitavuse kaudu rahuldada tarbijate ja seega ka jaemüüjate kasvavat nõudlust kalandustoodete säästva päritolu tagatise järele. Müügile orienteeritud püügistrateegia ja kvaliteedile keskendumine võiks lõpuks viia välja selleni, et tootjad saavad saagi eest paremat hinda.

- Kuidas saaks turumehhanisme kasutada selliselt, et edendada turu seisukohast tõhusate ja ka säästvalt majandatavate püügipiirkondade arendamist?
- Kuidas saaks tulevane ühine kalanduspoliitika parimal viisil toetada sertifitseerimise ja märgistamisega seotud algatusi?
- Kuidas saaks parimal viisil toetada tootmisahela jälgitavust ja läbipaistvust?
- Kuidas saaks EL edendada seda, et kalandustooted pärineksid säästvalt majandatud püügipiirkondadest, tagades kõigile võrdsed võimalused?
- Mida saaksid tootjaorganisatsioonid paremini teha, et toodang vastaks turuvajadustele? Milliseid uusi turupõhiseid vahendeid saaks tootjaorganisatsioonide kaudu rakendada? Kuidas saaksid kalamehed parandada oma võimalusi seoses töötlemise ja turustamisega?
- Milline on kaubanduspoliitika roll tootjate ja tarbijate huvide ning meie suhete tasakaalustamisel eksportivate riikidega?

5.5. Ühise kalanduspoliitika integreerimine merenduspoliitika laiemasse konteksti

Kalandussektor on tihedalt seotud muude merendussektoritega. Integreeritud merenduspoliitika¹⁰ käsitleb kõigi ELi poliitikate ja merenduse vahelisi seoseid. Tulevane ühine kalanduspoliitika peab integreeritud lähenemist veelgi edasi arendama:

- merestrateegia raamdirektiivi kaudu rakendatakse kõiki sektoreid hõlmavat ökosüsteemil põhinevat lähenemisviisi merenduse juhtimisele, mis on integreeritud merenduspoliitika keskkonnaalane tugisammas ja kohustab liikmesriike saavutama 2020. aastaks hea keskkonnaseisund. Tulevane kalanduspoliitika tuleb üles ehitada selliselt, et see tagaks õiged vahendid ökosüsteemil põhineva lähenemisviisi toetamiseks¹¹. See on ka kalandussektori huvides, sest kõnealuse lähenemisviisiga käsitletakse muude sektorite mõju kalandussektorile proportsionaalsel ja ühtsel viisil;
- merekeskkonnale avaldab tugevat mõju kliimamuutus. Mereökosüsteeme ja bioloogilist mitmekesisust, millele juba avaldavad survet reostus ja ülepuük, hakkavad mõjutama ka soojemad temperatuurid ja hapestumine, tuues kaasa muutused liikide paljunemises ja arvukuses, mereorganismide levikus ning planktoni hulgas. Uus ühine kalanduspoliitika peab osalema kliimamuutustega kohanemise hõlbustamises seoses selle mõjuga merekeskkonnale. Kliimamuutus kujutab endast täiendavat survet mereökosüsteemidele, mis muudab veelgi pakilisemaks vajaduse vähendada püügikoormus jätkusuutlikule tasemele. Säästev puük peab seega tulema ülepuügi asemele, mis on mereökosüsteemid muutnud kliimamuutustele palju vastuvõtlikumaks ja seega vähem kohanemisvõimeliseks;

¹⁰ Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitika – KOM(2007) 575.

¹¹ Ühise kalanduspoliitika roll ökosüsteemil põhineva lähenemisviisi rakendamisel merenduse juhtimises. Komisjoni teatis – KOM(2008) 187.

- kalapüük ja vesiviljelus konkureerivad üha enam muude merendussektoritega merealade kasutamise pärast. Mereala ruumiline planeerimine on integreeritud merenduspoliitika oluline osa, mis tuleb integreerida tulevasse ühisesse kalanduspoliitikasse;
- integreeritud merenduspoliitika tugev keskendumine rannikualade jätkusuutlikule arendamisele, nt säästva turismi vormis, võiks anda märkimisväärse panuse püügivõimsuse vähendamise sotsiaal-majanduslike mõjude leevendamisse püügisektoris. Rannikukogukonna arendamine ei saa olla üksnes ühise kalanduspoliitika ülesanne, vaid seda tuleks käsitada laiema ettevõtmisena integreeritud merenduspoliitika ja ELi ühtekuuluvuspoliitika raames;
- erinevate merendussektorite (sh kalandus) vahel valitseb tugev koostoime järelevalve, andmete, teadmiste ja teadustöö vallas.

Määratledes tulevast ühist kalanduspoliitikat ja selle rolli kalandus- ja vesiviljelussektori tuleviku kujundamisel, tuleb arvesse võtta olulisi probleeme nagu kliimamuutus, heitkoguste poliitika ja energiatõhusus. Integreeritud merenduspoliitika üldisematele eesmärkidele tuleb asjakohane rahastamine tagada kas Euroopa Kalandusfondi või muude rahastamisvahendite kaudu.

- Millistes valdkondades on kalatööstus tihedalt seotud muude sektoritega? Kus on konkreetselt vaja lõimuda integreeritud merenduspoliitikasse?
- Kuidas saab tulevane ühine kalanduspoliitika aidata integreeritud ruumilise planeerimise raamistikuga kaasa sellele, et tagada kalandusele (nii kalalaevastikele kui ka vesiviljelusele) jätkuv juurdepääs merealadele?
- Kuidas saab tulevane ühine kalanduspoliitika parimal viisil tagada kooskõla merestrateegia raamdirektiivi ja selle rakendamisega?
- Kuidas saab tulevane ühine kalanduspoliitika toetada kliimamuutustega kohanemist ja tagada, et kalapüük ei nõrgendaks mereökosüsteemide vastupanuvõimet?

5.6. Kalanduspoliitika teadmistebaas

Teaduslikult põhjendatud teadmised ja andmed on kalanduspoliitika jaoks elulise tähtsusega, sest poliitilised otsused peavad põhinema vastupidavatel ja põhjalikel teadmistel selle kohta, millisel tasemel püüki varud taluvad, milline on kalapüügi mõju mereökosüsteemidele ning millist mõju avaldavad sellised muudatused nagu kliimamuutus. Selliste suuniste andmiseks olemasolevad inim- ja institutsionaalsed ressursid on üha napimad ning vastust nõudvad küsimused aina arvukamad ja keerukamad.

Tulevased pikaajalised ühisele kalanduspoliitikale suunatud teadusprogrammid peavad lahendama uued probleemid, nagu vajaduse edendada sünergiat Euroopa, riigi ja piirkondlikul tasandil, integreerida kalanduspoliitikasse muud merendusega seotud küsimused (eelkõige ökosüsteemil põhinev lähenemisviis ja kliimamuutus) ning täiendavalt arendada poliitilisi vahendeid ja juhtimist. Komisjoni poolt hiljuti

avaldatud Euroopa mere- ja merendusuringute strateegiat käsitlev teatis¹² on esimene samm sellise integreerimise käsitlemisel.

Prioriteediks peaks jääma teadlaste, poliitikakujundajate ja sidusrühmade, eelkõige ACFA ja piirkondlike nõuandekomisjonide vahelise suhtluse parandamine ja nende täieliku pühendumuse tagamine.

- Kuidas kehtestada tingimused kõrgekvaliteedilise teadustöö läbiviimiseks seoses kalanduse tulevikuga, sh piirkondades, kus see on hetkel puudulik? Kuidas paremal viisil tagada teadusprogrammide hea koordineerimine ELis? Kuidas tagada vahendite olemasolu ja noorteadlaste sellekohane väljaõpe?
- Kuidas paremal viisil tagada olemasolevaid vahendeid ja neid kasutada asja- ja ajakohaste nõuannete andmiseks?
- Kuidas paremini edendada sidusrühmade kaasamist teadusprojektidesse ja nende teadmisi lülitada teaduspõhistesse nõuannetesse?

5.7. Struktuuripoliitika ja riiklik finantsabi

Riiklik finantsabi kalandusele on märkimisväärne, nii ELi kalandusfondide kui ka mitmete liikmesriikide abi- ja toetusmeetmete kaudu, sh maksuvabastustega. Samuti satub see sageli vastuollu ühise kalanduspoliitika eesmärkidega, eelkõige liigse võimsuse vähendamise vajadusega, ning on mõnikord paistnud struktuurilisi probleeme raskendavat, selmet neid lahendada aidata.

Ühise kalanduspoliitika 2002. aasta reform tegi olulised edusammud õiges suunas, kaotades teatavad finantstoetused, mis otseselt soodustasid liigset võimsust ja üleinvesteeringut. Kuid sünergiat ei ole arendatud vajalikul määral ja liikmesriikide kalandusega seotud vahendite kasutamist reguleerib väga vähe tingimusi. Lisaks ei ole kehtiv süsteem loodud selliselt, et see võimaldaks lahendada uusi probleeme või kiirelt reageerida muutuvatele tingimustele. See peab olema võimeline kohanduma näiteks integreeritud merenduspoliitika arengutega, merestrateegia direktiivi rakendamisega ja kliimamuutustega kohanemisega rannikualadel. Euroopa Kalandusfondi vahendite praegune jaotus põhineb pigem piirkondlikel lähenemiskriteeriumidel kui Euroopa kalalaevastiku koostisel ja selle struktuurilistel puudustel.

See tõendab vajadust tugevdada riikliku rahastamise (eelkõige Euroopa Kalandusfondist), poliitiliste eesmärkide ja merendust mõjutavate uute probleemide vahelist seost. Järgmine reform peab tagama, et lahendataks tööstusharu struktuurilised vajakajäämised, nähes samas ette tagatise selleks, et reformiga ei kaasneks soovimatuid kõrvaltoimeid. Reform peaks edendama ja hõlbustama Euroopa tööstuse ümberstruktureerimist ja moderniseerimist, aitama sel parandada oma pikaajalist majanduslikku elujõulisust ja vältima ülevõimsuse kunstlikku säilitamist.

- Millised peaksid olema tulevase riikliku finantsabi prioriteedid ja miks? Milliste

¹²

Euroopa mere- ja merendusuringute strateegia – KOM(2008) 534.

muutustega ei saa sektor ise toime tulla, vajades selleks riiklikku finantsabi?

- Kuidas saaksime ELi rahalisi vahendeid ümber suunata uuendustegevuse toetamisele ning uute poliitikate ja olukordadega kohandamisele? Kas rahalist toetust vajab mõni uus poliitikavaldkond? Kas riiklik finantsabi peaks olema suunatud konkreetsetele üleminekumeetmetele, näiteks saagi vette tagasi laskmise kaotamisele kalatööstuses?
- Kuidas tagada ühise kalanduspoliitika võimalike vahendite sünergia ja ühtsus muude ELi ja riiklike vahenditega?
- Kuidas saavutada tulevase ühise kalanduspoliitika sammaste vaheline sünergia? Kas riiklik toetus peaks sõltuma sellest, kuidas liikmesriigid täidavad poliitilisi eesmärgi?
- Kuidas arendada ELi rahalisi vahendeid selliselt, et need tagaksid vajaliku paindlikkuse reageerida kiiresti kriisi korral?
- Kas riiklikku finantsabi peaks kohaldama võrdselt kõigile sektoritele (väikese- ja suuremahuline)? Kas Euroopa Kalandusfond peaks jätkama lähenemispiirkondade ja nende hulka mittekuuluvate piirkondade eristamist?
- Kas tuleks jätkata kaudse toetuse, näiteks kalavarude majandamisega seotud teenuste (juurdepääs, uuringud, kontroll) tasuta osutamist tööstuse kõigile sektoritele?
- Kas tuleks kaotada alalised kalandustoetused, säilitades ajutiselt üksnes need, mis on suunatud sektori ümberstruktureerimise sotsiaalse mõju leevendamisele?

5.8. Välismõõde

Asutamislepingu kohaselt laieneb veeressursside kaitsega seoses ELi ainupädevus ELi kalalaevastike püügitegevuse juhtimisele väljaspool EL-i asuvate riikide vetes.

Ühise kalanduspoliitika välismõõdme raames võetavate meetmete peamine eesmärk peaks olema säästva ja vastutustundliku kalanduse põhimõtete laiendamine rahvusvaheliselt. Kõnealune siht peaks täielikult kattuma integreeritud merenduspoliitika eesmärkidega seoses heade merepoliitiliste valitsemistavade ja rannikualade jätkusuutliku arendamisega. Ühise kalanduspoliitika välismõõdet suunavad muud eesmärgid, ELi laevastike kohaloleku säilitamine rahvusvaheliselt ja ELi turu varustamise tagamine ELi laevastike poolt, võivad täna olla vähem olulised.

Täna ei näi enam nii ilmne arusaam, et ELi laevastike üleilmne kohaolek toetab ELi õiguspärasust ja mõju piirkondlikes kalandusorganisatsioonides: isegi kalandushuvide puudumisel on paljud rahvusvahelised partnerid näidanud oma suutlikkust mõjutada kalanduse üleilmset haldamist ja osaleda aktiivselt rahvusvahelistel foorumitel. Lisaks annab juba ainuüksi ELi turu osakaal kalandustoodete maailmakaubanduses piisava aluse meie tegevusele piirkondlikel ja muudel rahvusvahelistel foorumitel. Samuti tuleb nentida, et meie suur ja kasvav sõltuvus impordist õõnestab arusaama, et ELi välislaevastik varustab ELi turgu.

Ühise kalanduspoliitika kõik osad peavad olema kooskõlas ELi muude poliitikatega. Välistegevuse puhul on eriline roll ELi arengu- ja keskkonnapoliitikal.

Seetõttu on oluline läbi vaadata ja uuesti määratleda välismõõdme eesmärgid, et need vastaksid 21. sajandi vajadustele.

ELi üldise vastutuse ja püüdluse osana tagada merede üleilmne parem haldamine peaks tulevane ühine kalanduspoliitika jätkama vastutustundliku kalanduse edendamist rahvusvahelistel foorumitel nagu ÜRO Peaassamblee ja FAO. Me peame jätkama tööd sellistes küsimustes nagu mereõigus, haavatavate mereökosüsteemide kaitse hävitavate tagajärgedega kalastamise eest ja ka seoses läbirääkimistega, et töötada välja riikliku jurisdiktsiooni piiridest välja jäävaid merelist päritolu geneetilisi ressursse käsitlev rahvusvaheline kokkulepe.

Piirkondlikke kalandusorganisatsioone on seni peetud parimaks vahendiks kalanduse juhtimisel, eelkõige piirialade kalavarude ja siirdekalade puhul majandusvööndites ja avamerel. Nende töövoime on aga ebaühtlane ja need ei ole alati olnud tõhusad rangete kaitse- ja majandamismeetmete vastuvõtmisel või nende meetmete täitmise tagamisel või tõhusate kontrollivahendite tagamisel. Seetõttu on vaja tugevdada nende sellekohast rolli ja ka nende üldist toimivust. Selle saavutamiseks on jätkuvalt oluline koostöö rahvusvaheliste partneritega.

Ühise kalanduspoliitika 2002. aasta reform tõi kaasa ülemineku enamasti põhimõtet „maksa, püüa, lahku” järgivatelt tavapäraselt kalanduskokkulepetelt põhjalikumale ja enam koostööle põhinevale lähenemisviisile kehtivate kalandusalaste partnerluslepingute näol. Lisaks ELi laevadele juurdepääsu tagamisele püüavad kalandusalased partnerluslepingud tugevdada partnerriikide suutlikkust nende vetes säästva kalanduse tagamisel.

Suurem osa kõnealuste lepingutega seonduvast rahalisest toetusest aitab partnerriikidel tugevdada oma kalanduspoliitikat, sh teadustööd ning kalanduse kontrolli ja järelevalvet oma vetes. Kõnealused lepingud nõuavad aga keerukat „hooldust” ja paljudes riikides on nende rakendamine osutunud problemaatiliseks kas poliitiliste rahutuste või kalanduspoliitikale antava toetuse aeglase kasutamise või mõnikord isegi kasutamata jätmise tõttu. Vastupidiselt sellele väljendavad ELi kalatööstuse teatavad osad – eelkõige tuunisektor – suurt huvi lepinguvõrgustike laiendamise vastu, et naaberriikide majandusvööndites püütavaid rändliike paremini jälgida. Lisaks on ka ELi kalamehed huvitatud oma tegevuse laiendamisest majandusvöönditesse, mille suhtes nähakse ELi lepingutega ette kõrge õiguskindluse ja läbipaistvuse tase.

Kalandusalaste partnerluslepingute suurim väärtus on see, et nad aitavad parendada kalanduse haldamist arengumaade vetes. Teaduslikke analüüse ja uurimisvõimsust tuleks ikkagi tugevdada, et paremini hinnata kalavarude kaitsestaatust ja määratleda jätkusuutlikke püügitasemeid.

Kalandussektorile eelkõige kalandusalaste partnerluslepingute raames antav toetus on aidanud kaasa tööstusharu arendamisele, mitte aga sellisel viisil, et märkimisväärselt mõjutada vaesusevastast võitlust või aastatuhande arengueesmärkide saavutamist. Kalanduse välispoliitika peaks suuremal määral arvestama kolmandate riikide toiduainetega kindlustamise strateegiatega.

Seega tuleks üle vaadata meie lepingute ülesehitus, et uurida alternatiivseid kokkuleppevorme kolmandate riikidega, mis vastaksid paremini meie tööstuse ja partnerite vajadustele. Sellega seoses maksaks uurida piirkondliku koostöö vormide kehtestamist, iseäranis ajal, mil piirkondlikku integratsiooni propageeritakse arenguvahendina.

- Ühise kalanduspoliitika peamine eesmärk on edendada säästvat ja vastutustundlikku kalandust. Kas leidub põhjusi, miks ühise kalanduspoliitika välismõõde peaks lähtuma muudest eesmärkidest?
- Kuidas saaks EL tugevdada oma rolli rahvusvahelisel tasandil, et edendada merede ja eelkõige kalanduse paremat üleilmset haldamist?
- Kuidas saaks EL teha partneritega koostööd piirkondlike kalandusorganisatsioonide tõhustamiseks?
- Kas vastupidiselt kehtivale rahvusvahelistele vetele vaba juurdepääsu põhimõttele peaksid kalamehed maksma õiguse eest kalastada avamerel piirkondlike kalandusorganisatsioonide kehtestatavate eeskirjade alusel?
- Kuidas püüelda tulevaste rahvusvaheliste kalanduskokkulepete raames selliste eesmärkide poole nagu investeringute soodustamine (ühisettevõtete loomine, oskusteabe ja tehnoloogia edastamine, investeringud kalatööstusesse ja selle võimsuse reguleerimine jne), töökohtade loomine (laevadel, sadamates, töötlevas tööstuses) või hea merendusosalase juhtimise edendamine?
- Kas kalandusalased partnerluslepingud on parim vahend jätkusuutlikkuse tagamiseks ELi vetest väljaspool või tuleks need asendada muude koostöövormidega? Kas tuleks uurida piirkondlikku perspektiivi ning kas asendada või täiendada ühtlustatud kahepoolset perspektiivi?
- Mida teha, et teadusuuringutega hinnataks kalavarude jätkusuutlikkust ja kontrollitaks püügitegevust läbipaistvaval ja tõhusamal viisil?
- Kuidas tagada parem koostöö ja vastavus arenguriikide uute määrustega?
- Kas ELi ettevõtjad peaksid kandma kõik oma kulud, mis seonduvad püügitegevusega kolmandate riikide vetes, või peaks jätkama osade kulude kandmist ühenduse eelarvest?
- Kuidas aidata kaasa arenguriikide suutlikkuse suurendamisele kalanduse haldamise vallas, nt sihtotstarbeliste toetuste kaudu?
- Kas ühise kalanduspoliitika välismõõtme eesmärgina tuleks aktiivselt püüelda Euroopa kalalaevastike ja huvide integreerimise poole kolmandates riikides, et eelkõige toetada asjaomaste partnerriikide arengut?
- Kuidas tugevdada sünergiat ühelt poolt erinevate abivormide ja kalandussektori eri partnerite vahel ning teiselt poolt rannikuriikide arengustrateegiate vahel?
- Kas tulevased partnerluslepingud peaksid hõlmama vesiviljelust?

- Kuidas suurendada kolmandate riikide väikesemahuliste kalandusettevõtjate potentsiaali saavutada jätkusuutlikkust, ökoloogilist ja sotsiaalset edu?

5.9. Vesiviljelus

Vesiviljelus annab aina suurema panuse veelandide tootmisele kogu maailmas. ELis on vesiviljelustootmine paljude rannikualade ja kontinentaalpiirkondade oluline majandustegevus, kuid viimastel aastatel ei ole selles vallas toimunud arengut. Komisjon on vesiviljelusega seonduvaid konkreetseid lühikese ja keskpika kestusega probleeme analüüsinud eraldi teatises¹³. Samas on oluline arutada vesiviljeluse rolli reformitud ühise kalanduspoliitika raames.

- Milline peaks olema vesiviljeluse osa tulevases ühises kalanduspoliitikas: kas see tuleks integreerida ühise kalanduspoliitika alussambana, millel on konkreetset eesmärgid ja vahendid, või tuleks see jätta liikmesriikide pädevusse koos riikliku aluse arendamisega? Milliseid vahendeid on vaja vesiviljeluse integreerimiseks ühisesse kalanduspoliitikasse?

6. JÄRGMISED SAMMUD

Töö reformiga ei tähenda seda, et peatuks töö seoses ühise kalanduspoliitika tõhustamisega olemasolevas raamistikus. Reformi rakendamisele eelneval ajal saab veel palju teha ja seda ka tehakse. See hõlmab järgmist:

- kontrollipoliitika reformimine, et tagada otsuste nõuetekohane rakendamine ja võrdsed võimalused liikmesriikidele;
- jätkuvad pingutused ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga võitlemiseks, et astuda sellise kalapüügi vastu Euroopa vetes ja sellisest püügist pärinevate toodete impordi vastu;
- uued algatused saagi vette tagasi laskmise likvideerimiseks ning tundlike liikide ja elupaikade kaitsmiseks;
- ühise kalanduspoliitika jätkuv lõimimine integreeritud merenduspoliitikasse, sh merestrateegia rakendamise toetamine mereökosüsteemide keskkonnakaitse tagamiseks;
- vesiviljeluse uus strateegia, mis käsitleb kõnealuse sektori arengut takistavaid kitsaskohti;
- täiendavate pikaajaliste majandamiskavade loomine ja rakendamine, et vähendada ülepuutud kalavarude püügikoormust ja taastada varud maksimaalse jätkusuutliku saagikuse tasemeni;
- suurendatud läbipaistvus tarbijatele ja turustusahela ulatuses tootmise jälgitavuse täiendav parandamine.

¹³ Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: Vesiviljeluse säästva tuleviku rajamine – uus hoog Euroopa vesiviljeluse säästva arengu strateegiale – KOM(2009) 162.

Kõnealuste algatuste eesmärk on lahendada pakilised lühikese ja keskpika kestusega probleemid, kaaludes samas poliitikaraamistiku läbivaatamist pikemas perspektiivis. Niipalju kui võimalik, arendatakse need välja kooskõlas ühise kalanduspoliitika reformi uute suundumustega.

Koos sidusrühmade organisatsioonide, teaduskogukonna, liikmesriikide valitsuste, kodanikuühiskonna ja kolmandate riikide panustega peaks käesolev roheline raamat andma aluse avalikuks aruteluks tulevase ühise kalanduspoliitika üle. Komisjon soovib, et arutelluse kaasataks poliitikakujundajad ja kodanikud laiast spektrist, alates nendest, kes on otseselt seotud kalandussektori või muude poliitikavaldkondadega, kuni üldiselt kodanike kui tarbijate, elanikkonna ja maksumaksjateni. Samuti on oodatud arenguriikide esindajate ja sidusrühmade oma nägemused.

Võttes arvesse eelarve läbivaatamise tulemust ja mõjutamata tulevast arutelu järgmise finantsperspektiivi kohta, võtab komisjon arutelu kokku 2010. aasta esimesel poolel ja esitab järeldused ühise kalanduspoliitika reformi suuna kohta. Seejärel viiakse läbi mõju hindamine ja pärast täiendavaid arutelusid sidusrühmadega koostab komisjon uue alusmääruse ettepaneku eelnõu, mis esitatakse nõukogule ja parlamendile koos kõigi muude õiguslikku alust käsitlevate ettepanekutega uue finantsraamistiku kontekstis, mis käsitleb ajavahemikku pärast 2013. aastat.

7. RÄÄGI KAASA!

Käesoleva rohelise raamatu eesmärk on innustada ja õhutada avalikku arutelu ning teada saada arvamust ühise kalanduspoliitika tuleviku kohta. Komisjon kutsub kõiki huvitatud pooli¹⁴ vastama käesolevas rohelises raamatus püstitatud küsimustele ja julgustab neid saatma koos täiendavate märkustega 31. detsembriks 2009 järgmisel aadressil:

European Commission – Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries

"CFP Reform"

B-1049 Brussels

Belgium

või e-posti teel järgmisel aadressil: mare-cfp-consultation@ec.europa.eu

Arvamused avaldatakse Internetis. Oluline on tutvuda kõnealuse aruteluga kaasnevate isikuandmete kaitse põhimõtetega, mis selgitavad, kuidas teie isikuandmeid ja vastuseid käsitletakse.

Täiendavad dokumendid ja lisateave arutelu kohta on leitavad järgmisel veebisaidil: <http://ec.europa.eu/fisheries/reform>

¹⁴ Erialaorganisatsioonidel palutakse end registreerida huvide esindajate registri kaudu (<http://ec.europa.eu/transparency/regrin>). Kõnealune register loodi Euroopa läbipaistvuse algatuse raames, et teavitada komisjoni ja üldist avalikkust huvide esindajate eesmärkidest, rahastamisest ja struktuuridest.

8. AKRONÜMID

ACFA kalanduse ja vesiviljeluse nõuandekomitee

ICES...Rahvusvaheline Mereuurimise Nõukogu

TAC lubatud kogupüük